

**Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану
сільськогосподарських рослин у господарствах Херсонської області
станом на 10.07.2025**

Озима пшениця – повна стиглість зерна, збирання урожаю.

Ярий ячмінь – повна стиглість зерна, збирання урожаю.

Соняшник – бутонізація, цвітіння.

Кукурудза – викидання волоті, на більш розвинених посівах відмічалось цвітіння волоті та качана.

Овочеві та багаторічні: *томати* – відцвітання перших квіток (посівні), зелена стиглість (розсадні); *капуста* – початок технічної стиглості; *кавун* – формування плодів.

Плодові дерева: *слива, персик* – досягання плодів.

Виноград – плодоутворення

За даними Херсонського обласного центру з гідрометеорології на Херсонщині спекотну та суху погоду першої декади липня визначав гребінь антициклону та поле підвищеного тиску. Без опадів.

Максимальна температура повітря у найтепліші дні підвищувалася до 37-38⁰С тепла, **мінімальна** – у найхолодніші ночі знижувалася до 17-20⁰С.

Поверхня ґрунту в денні години нагрівалась до +65-69⁰С, в нічні години охолоджувалась від +17-20⁰С.

Агromетеорологічні умови протягом декади для подальшого росту, розвитку та набору вегетативної маси пізніх теплолюбних культур були складними. Суха та жарка погода впливали на подальше поширення та поглиблення ґрунтової посухи.

У місцях резервації (неорні землі, балки, пасовища) триває живлення личинок **саранових** нестадних видів (кобилка блакитнокрила, кобилка темнокрила, хрестовичка мала, кобилка чорносмугаста) та поодиноких личинок італійського пруса і сарани марокканської. Середня чисельність – 0,5 екз./м², максимальна – 5 екз./м². За віковим складом переважають личинки IV –V віків. До 20% саранових за даними моніторингу вже окрилились.

На неугіддях з квітучою рослинністю, узбіччях доріг, в крайових смугах просапних, овочевих та багаторічних травах продовжується слабкий літ, яйцекладка та відмічено початок відродження гусениць II покоління **лучного метелика**. Чисельність метеликів складає від 1 до 2 екземплярів на 10 кроків, чисельність гусениць складає 0,5 екз./м², максимальна 1,0 екз./м².

Погодні умови не сприяють масовому розвитку і поширенню лучного метелика. На даний момент пошкоджень сільськогосподарських культур не виявлено.

Гусениці **озимої совки** I покоління старших віків продовжують шкодити посівам просапних та овочевих культур, особливо у приватному секторі. Заселено 55% площ овочів, 22% площ соняшника, за середньої чисельності 0,5-0,7 гус./м², максимум 1 екз./м². Пошкоджено у середньому 3-5% рослин. Очікується початок залялькування гусениць шкідника.

Гусениці старших віків **листогризучих совок** – *капустяної, совки – гамми, бавовникової, помідорної, люцернової* та інших продовжують харчування у першу чергу на неугіддях та у посівах **просапних, овочевих культур**. Гусеницями різних віків заселено до 35% обстежуваних площ, пошкоджено від 5% до 10% рослин, середня чисельність складає 0,5-1,0 екз./м² максимум 3,0 екз./м². Розпочинається поодинокий літ листогризучих совок другого покоління.

Стебловий(кукурудзяний) метелик

Триває неактивний літ метеликів, яйцекладка, відродження та харчування гусениць **стеблового(кукурудзяного) метелика**. Середня чисельність імаго 1-2 екз. на світло пастку за ніч, заселеність рослин кукурудзи яйцекладками становить 5-23% з чисельністю 2-15 яєць на кожную, чисельність гусениць становить 0,2-0,5, максимум 1,0 екз./рослину при заселенні 1-2% рослин, максимально 3% рослин.

У звітному періоді на незібраних площах озимої пшениці та в місцях складання зерна продовжувалося дохарчовування молодих окрилених **клоп шкідлива черепашка**. За віковим складом личинки V віку становлять 65%, молоді клопи – 35%. Розтягнутий термін харчування шкідника спричинений у першу чергу ранніми та стислими строками збору врожаю.

Смугастими блішками заселено до 50% площ, у середньому - 2% рослин за середньої чисельності 0,5 екз./м².

Попелиць виявлено на 15% обстежених площ посівів кукурудзи, заселено 2% рослин, середня чисельність – 2 екз./роsl., максимально – 1 колонія.

Гусениць **бавовникової совки** виявлено на 15% обстеженої площі кукурудзи, середня чисельність склала 0,9 гус./рослину, заселено в середньому 2% рослин. Також виявлено живлення гусениць **стеблового кукурудзяного метелика**, шкідником заселено 20% обстеженої площі, заселено в середньому 2% рослин. Чисельність личинки склала 0,8 екз./рослину.

На рослинах соняшнику, за чисельності 1 колонія на гектар, продовжують шкодити **геліхризіві попелиці**, якими заселено та пошкоджено від 10% до 15% рослин, на 45% обстежуваних площ.

Погодні умови (температура повітря вище 30°C та низька вологість повітря) сприяють розвитку та поширенню **звичайного павутинного кліща**. Заселено 35% обстежених площ, у середньому – 10%, максимально – 15% рослин, за середньої чисельності 4,1 екз., максимально – 10 екз./лист.

Також продовжується пошкодження рослин соняшнику **тютюновими трипсами**, чисельність яких коливається на окремих полях від 2 до 5 екз. на рослину при заселенні 20% рослин, 15% площ.

Гусеницями **соняшникової вогнівки** 1-3 віку заселено до 6% обстежених площ, заселено до 4% рослин, середня чисельність 0,7 гусінь на рослину, максимально 1,0 гус./рослину.

Через ґрунтову засуху у соняшника спостерігається передчасне пожовтіння (засихання) листків нижнього ярусу. Суха погода стримує розвиток та поширення хвороб соняшника. **Фомозом, септоріозом, альтернаріозом** уражено від 1,5% до 3% рослин, на 20% обстежуваних площ, розвиток хвороби 1,5%.

Живлення колорадського жука літньої генерації продовжується на всіх рослинах родини пасльонових. Найбільша чисельність жуків літнього покоління виявлена на пізній картоплі до 3 жуків на рослину, яйцекладок до 2 на рослину, личинок другого покоління від 5,0 до 10,0 екз. на рослину. Шкідником заселено 100% площ, до 35% рослин пізньої картоплі. Чисельність шкідника на посівах баклажан (заселено до 10% рослин) жуків – максимально 2 жука на рослину, яйцекладок 1 шт. рослину, личинок 8 шт./ рослину.

На рослинах капусти в приватному секторі продовжують шкодити **хрестоцвіті блішки**. Заселено всі площі, пошкоджено у середньому 12% рослин за середньої чисельності 1 екз./роsl., максимально 2 екз./роsl. Також капусту на 40% обстежених

площ, на 15% рослин заселяють та пошкоджують *гусениці совок, біланів, капустяної молі та попелиці*.

Попелицями заселено від 10 до 15% рослин. Чисельність складає 1-2 колонії на рослину.

Капустяною мілью заселено 1–5% рослин з чисельністю 2–4 гусениць на рослину.

Гусеницями *капустяного білана та капустяної совки* першого покоління, заселено до 7% рослин, 35% площ, середня чисельність 1,0 гусениць/рослину, максимально 2,0 гусениць/рослину.

Білокрилкою заселено до 70% обстежених площ капусти, у середньому – 5% рослин, максимально 12% рослин, за середньої чисельності 5 екз./роsl., максимально – 15 екз./роsl.

На *баштанних культурах* триває живлення *трипсів та попелиць*, середня чисельність 2,0 екз./рослину, максимально до 4 екз./рослину, пошкоджено до 22% рослин. 15% рослин баштанних культур на 35% обстежених площ заселені *звичайним павутинним кліщем*.

Фітофторозом та альтернаріозом уражено 35% обстежених площ картоплі та томатів, у середньому - 3% рослин, максимально - 6%, розвиток хвороби – 2%.

На баштанних культурах у приватному секторі *антракнозом* уражено – до 3% рослин, на 10-15% площ.

Скрізь у приватному секторі томати за чисельності 0,5-0,7 екз./м² пошкоджують гусениці *совок (городньої, бавовникової, карадрини)*.

Триває розтягнутий літ, відкладання яєць, відродження та харчування гусениць II покоління *яблуневої плодожерки*. Шкідником заселено 50% дерев, в залежності від саду і системи захисту. Чіткої грані між першим і другим поколіннями не відмічено. Гусеницями яблуневої плодожерки пошкоджено 1–5% плодів на деревах із 1 гус./плід. Розпочався літ метеликів *сливової плодожерки* II покоління.

Триває шкодочинність кліщів. У незахищених садах приватного сектору кліщами заселено до 70% дерев. Середня чисельність становить: червоного -2,3 екз./лист, бурого - 1,2 екз./лист, глодового - 1,0 екз./лист. Пошкоджено у середньому 3% листя, максимально – 8%.

Триває заселення листя дерев *попелицями*. Зеленою яблуневою попелицею заселено 70% дерев. Личинки пошкодили у середньому 4% листя, максимально - 9%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально -3. Личинки вишневої попелиці шкодять на 75% дерев. Заселено та пошкоджено 5% листя, максимально – 10%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально -2. *Сливової попелиці* заселила 45% дерев, у середньому - 4% листя, максимально - 7%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2.

У плодових садах продовжують шкодити *листоблішки, молі*. Ними заселено майже 70% дерев та 30% листя у приватному секторі.

Личинками *каліфорнійської щитівки* у приватному секторі заселено 20% дерев за середньої чисельності 0,2 лич./п.м.г., максимально – 1. Пошкоджено у середньому 1,5% плодів, максимально – 4%.

Виявлено поширення плодових культур такими хворобами: *борошниста роса яблуні* - уражено 45% дерев, у середньому - 5% листя, максимально – 10%, із розвитком хвороби – 2%.

Парша яблуні. Прояви хвороби виявлено на 20% дерев. У середньому уражено 2% листя, максимально – 5, розвиток хвороби – 2%.

Кучерявість листя персика - уражено 20% дерев, у середньому - 5% листя, максимально - 10%, із розвитком хвороби – 2%.

Моніліоз кісточкових виявлений на абрикосі, вишні, черешні. Уражено у середньому 12% дерев та 3% молодих пагонів із розвитком хвороби -3%.

Клястероспоріозом уражено до 10% дерев та 1% листя. Розвиток хвороби 1%.

Плодова гниль на яблуні. Уражені плоди виявлено на 8% дерев, у середньому уражено 1% плодів, максимально – 3%. Розвиток хвороби - 2%.

Кокомікоз на черешні. Хворобою уражено 9% дерев, у середньому - 3% листя, максимально - 7%. Розвиток хвороби – 2%.

Шкідники та хвороби винограду

В виноградниках продовжують шкодити гусениці *гронової листокрутки і кліщі (павутинний, виноградний зудень)*.

Виноградний зудень заселив до 20% обстежених площ і до 5% кущів та 1-10% листя, чисельність становить 1, максимально – 3 екз./кущ, особливо у приватному секторі.

Продовжується літ, яйцекладка, відродження та живлення гусениць *гронової листокрутки* другого покоління.

У занедбаних та загущених виноградних насадженнях, де не проводились обробки фунгіцидами продовжується ураження рослин *мільдю і оїдіумом*. *Мільдю* уражено 2-5%, максимально 10% кущів, до 10% листків. *Оїдіумом* уражено до 2–5%, подекуди в осередках до 10% кущів, 1–4% листя, 3-5% грон.